

Arbeidsgruppe 3 – Infrastruktur og utvikling av nett til havs

En del av "*Samarbeidsforum for havvind*"
Møte 3

9:00-12:00, 19. januar 2023

Nydalen

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i> (5 min)• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO</i> (10 min)• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen</i> (5 min)

Agenda 19. januar

Fra 08:30

Kaffe og småsnacks

09:00 – 09:05

Velkommen – *v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen*

09:05 – 09:10

Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen

09:10 – 09:25

Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, *innledning ved Cassandra Velten, OED*

Del 1

Bærekraft

09:25 – 09:40

Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - *v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink*

09:40 – 09:55

Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – *v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF*

09:55 – 10:25

Diskusjoner knyttet til bærekraft

- Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?
- Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - *v/Håkon Borgen*

10:25 – 10:35

Pause

Del 2

Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025

10:35 – 10:50

Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – *v/ Amund Ljønes, Statnett*

10:50 – 11:05

Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – *v/ Stein Håvard Auno, Statnett*

11:05 – 11:20

Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - *v/ Håkon Borgen*

11:20 – 11:30

Forberedelser åpent møte

11:30 – 11:40

Pause

11:40 – 12:00

Åpent informasjonsmøte – ([Link til møtet](#))

- Siden sist – *v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)*
- Bærekraft – *v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)*
- Veien videre – *v/ Håkon Borgen (5 min)*

Stor aktivitet siden sist

- Både gjennom aktivitet initiert av arbeidsgruppen, men også ellers i organisasjonene

- Fornybar Norge etablert 1. januar 2023
 - Medfører endringer i arbeidsgruppe 3:
Arne Jakobsen går inn som medlem i arbeidsgruppe 3, Christine Kaaløy fortsetter i sekretariatet
 - Vi takker Eivind Heløe og Øistein Schmidt Galaaen for god innsats i arbeidsgruppen
- Møte i samarbeidsforum 22. november
 - Gode tilbakemeldinger på innspill fra vårt arbeid så langt
 - De to andre arbeidsgruppene øker nå intensiteten i sitt arbeid
- Hyppige møter i sekretariatet
 - Fokus på bærekraft
 - Mye godt arbeid mellom møtene
- RME har sendt rapport til OED med anbefaling om regulering av radialer, desember
 - Reflekterte flere av momentene fra arbeidsgruppe 3
- Auksjonsmodell for første fase på høring, frist 6. januar
 - Reflekterte flere av momentene diskutert i arbeidsgruppen
 - Lite omtale av nett og infrastruktur
 - Arbeidsgruppe 1 "Sameksistens" ga skriftlig innspill

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Viktige innspill fra arbeidsgruppen

- Viktig med **tempo**. Varslet utlysning av Utsira Nord og Sørlige Nordsjø II i første kvartal 2023 må overholdes
- **Bærekraft** og kvalitative elementer bør inngå i tildelingssystemet
Prekvalifisering eller i auksjonskriteriene. (Tilhører i stor grad arbeidsgruppe 1, men viktig også for infrastruktur)
- Tidlige **miljøundersøkelser må prioriteres**
- **Klarhet i roller og ansvar** for å komme i gang
Må avklare hvem skal designe, bygge, eie, drifte og vedlikeholde infrastruktur og nett til havs.
Bør avklares før auksjon
- Avklare **fleksibilitet** fra dag én, der det er rasjonelt
Elektrifisering av offshoreinstallasjoner, tilknytning til et fremtidig havnett, mer havvind eller hydrogenproduksjon til havs. Aktører opptatt av tid og kostnadskonsekvenser
- **Stor konkurranse** om leverandørene
Skape attraktive prosjekter og forutsigbarhet "år for år" dersom leverandørindustrien og konsortiene skal drive industriutvikling for leveranser nasjonalt og satsning internasjonalt
- **Standardisering på gang i Europa** – vi må lære fra landene rundt Nordsjøen
Vi vil bruke nettverket av TSO-er, regulatorer og NGOer rundt Nordsjøen til å innhente kunnskap
- **Kunnskapsbygging og deling** – en forutsetning for suksess

Vurdering av status for innspillene fra arbeidsgruppen

(ref forrige slide)

Innspill 22. november	Status	Kommentar
Viktig med tempo . Varslet utlysning av Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II i første kvartal 2023 må overholdes		OED har gjennomført høring, mange innspill mottatt og utlysning ventet i Q1. Flere aktører er bekymret for lavere ambisjoner og at støttemodell betyr forsinkelser for UN
Bærekraft og kvalitative elementer bør inngå i tildelingssystemet		Høringsforslaget omtaler i svært liten grad nettet fra havvindparken mot land og relaterte nettforhold. Vi forutsetter at nettrelaterte forhold blir inkludert i de endelige utlysningsskjemaene.
Tidlige miljøundersøkelser må prioriteres		Ingen aktiviteter innenfor nettløsninger. 65 millioner bevilget til grunnundersøkelser som startet sommeren 22 og fortsetter våren 23. Ingen konkrete undersøkelser av miljøkonsekvenser.
Klarhet i roller og ansvar for å komme i gang		Høringsforslag legger til grunn at aktørene får ansvar for nettløsning for SNII. For UN berører høringen i liten grad nettet fra havvindparken mot land og relaterte nettforhold. Dersom havvindutviklerne får ansvaret for utbyggingen av infrastrukturen, er det nødvendig at nettrelaterte forhold ivaretas i utlysningen.
Avklare fleksibilitet fra dag én, der det er rasjonelt		Forslag til auksjonsmodell inneholder ikke noe om fleksibilitet for tilknytning på AC-siden av konverter i SNII eller ved UN. Utredning fra RME anbefaler fleksibilitet på AC-siden av konverter.
Stor konkurranse om leverandørene		Arbeidsgruppen ga innspill på at forutsigbarhet i åpning og utlysning av nye områder samt størrelse er viktig. Regjeringen har varslet at det kommer utlysninger i 2025, 27 og 29, men dette er ikke bekreftet eller detaljert ut.
Standardisering på gang i Europa – vi må lære fra landene rundt Nordsjøen		Statnett bidrar aktivt inn i, og følger utviklingen rundt Nordsjøen tett. Foreslås som tema for møtene i Arbeidsgruppe 3 våren -23.
Kunnskapsbygging og deling – en forutsetning for suksess		Opplever fortsatt godt samarbeid mellom aktører og myndigheter.

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger

- Muntlig innledning ved Cassandra Velten, OED

Del 1 – Bærekraft

09:25 – 10:25

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft

Innledning v/ prosjektdirektør for NordLink Stein Håvard Auno

NordLink: 1 400 MW, 525 kV HVDC, 623 km, NO-DE, CAPEX: 1,8 mrd €

North Sea Link: 1 400 MW, 525 kV HVDC, 720 km, NO-UK, CAPEX: 1,6 mrd €

[Vise video fra NordLink?]

- (Tar 3 min)

Bærekraftige løsninger => Miljø, natur og samfunn

Momenter som var viktige for å sikre miljø, natur og samfunn i Statnetts siste kabelprosjekter (NSL og NordLink)

miljø

- Miljøkrav
- Miljø og transportplan – myndighetenes verktøy for gjennomføringsfasen
- Balansere miljøkrav til leverandørene, bl.a. gjennom krav i konsesjoner
- Vurdering av påvirkning på miljø
- Konsekvensutredning
- Sammenfallende krav med Europa

natur

- Tilstrebet effektive løsninger og samlokalisering i eksisterende traseer (land og hav)
- Vurdering av påvirkning på natur
- Naturmangfold
- Truede plante og dyreliv
- Redusere visuell forurensing

samfunn

- Samfunnsøkonomiske analyser
- Tidlig dialog med interessenter – viktig for aksept
- Vurdering av påvirkning på samfunn
- Konsekvensutredning
- Sameksistens (f.eks. fiske)
- Design for å sikre lavest mulige overføringstap i kabel og konverter

Ertsmyra i Sirdal, NordLinks tilknytning til det norske kraftnettet

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs

Innledning v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF

Bærekraftig nettutvikling

Hovedfunn survey - Renewable Grid initiative:

For å støtte en videre utbygning av havvind og tilhørende infrastruktur vil det være viktig å påse at:

- **God marin arealplanlegging og etablering av smarte marine vernesoner**
- **Lovverk for naturforvaltning må på plass – eks. naturmangfoldslov/havmiljølov for norsk økonomisk sone.**
- **Strategic impact assessments av åpnede eller vurderte områder - også for nettilkobling.**

Før utlysning av eksisterende konsesjoner bør man igangsette:

- **Tidlig konsekvensutredning for natur (EIA)**

I utbygningen bør det:

- **Stilles generelle krav til bærekraftig utforming og utførelse av prosjekter, inkludert nettutbyggingen. Eks inngå som del av tildelingskriterier i utlysningen.**
- **KU veiledning bør omfatte både vindpark og nettspesifikke tema som er funnet relevante, inkludert mulige avbøtende tiltak.**

Bærekraftig nettutvikling

Fellesinnspill til Sameksistensgruppen (AG 1) til høring av prekvalifiseringskriterier Sørlige Nordsjø ii og kvalitative tildelingskriterier Utsira Nord

Flere tydelige paralleller mellom bærekraftig havvind og nett til havs:

- Behov for tidlig myndighetsstyrte forundersøkelser/kartlegging av natur
- Myndighetene må komme med klare føringer ovenfor utbyggerne hva de legger i begrepet sameksistens, både overfor «miljø» og «fiskerinæring» mm
- Naturelementet under «miljø» bør bli tydeligere definert mtp plassering, avbøtende tiltak, naturfotavtrykk overvåkning
- Strengt krav til prekvalifisering for sameksistens, natur og bærekraft
- Behov for kvalitative kriterier også i auksjonsmodellen (unntatt Offshore Norge)
- Det bør være krav til CO₂/kWh bør det være krav til en forpliktende plan for å anskaffe og etterspørre et prosjekt med lavest mulig klimafotavtrykk i hele verdikjeden², samt for å ivareta naturlig karbonlagring (Unntatt Offshore Norge og Fornybar Norge)

Klimagasskutt ved nett til havvind

1. Oversikt over utslipp, klimagassbudsjett/regnskap. Utarbeide metodikk og systemgrenser.
2. Etterspørre dokumentasjon fra leverandører
3. Fremme mål for utvikling
 - Utvikle nullutslipps kabelleggerfartøyer. Korte kontrakter er en utfordring, jmf oljebransjen
 - Bidra til å utvikle og ta i bruk lavutslippsstål/kabler.
 - Stille krav til 7 %poeng lavere utslipp årlig for nett/kabelprosjekter, fra 2022 til 2041. Nullutslipp i EU ETS fra 2041, så målene vil da ligge 5 år i forkant.
 - FoU om karbon fra havbunn og tilpassing ved ny kunnskap
4. Bruke leverandørutviklingskonferanser aktivt
5. Stille krav til nullutslipp i markedet når mulig, om det finnes to tilbydere.
6. La tilbydere konkurrere på miljø, jmf LOA hvor kravet er minimum 30 % miljøvekting

Funksjonen til klimakrav

Bruke klimakrav og offentlige subsidier til å fremme tidlig innovasjon og få ned utslipp

Legge til rette for norsk og europeisk industri gjennom å stille krav til lave utslipp.

Kravene må bidra til utslippsfri skipsfart

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2023 fremme krav om lavutslipp til offshorefartøy med sikte på innføring fra 2025 og nullutslipp fra 2029, eller tilsvarende krav som gir samme utslippseffekt for offshorefartøy»

Utbyggerstyrt: Ny auksjonsmodell

Trinn 1

SNII

Prekvalifisering:

- Klima
- Sameksistens
- Resirkulering
- Areal

UN

Kvalitative tildeling av areal:

- Klima
- Sameksistens
- Resirkulering
- Areal

Fremtidig modell

Bestått/ikke bestått + plan

- Klima
- Sameksistens
- Resirkulering
- Areal
- Natur

Trinn 2

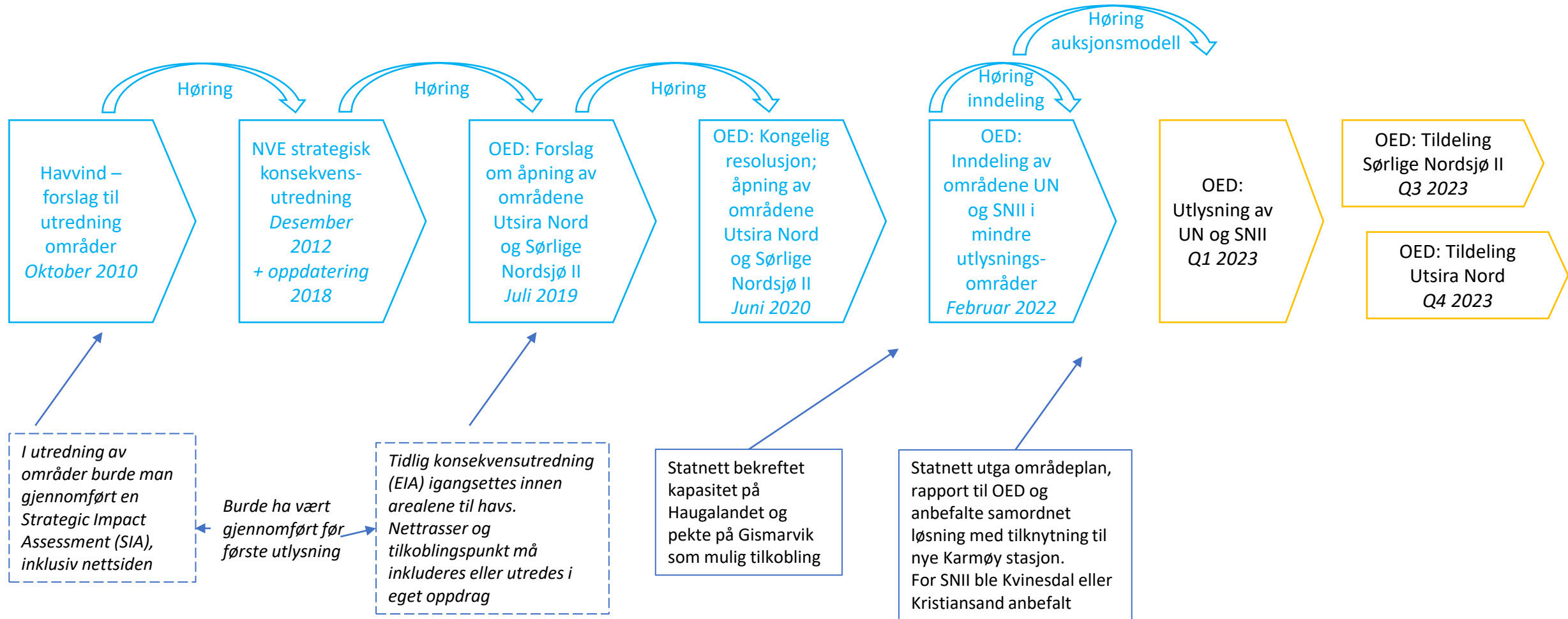
Pris

Pris

Pris + 30 % miljøvekting,
i tråd med LOA

Forenklet oversikt over prosessen før første utlysning

- inkludert forslag til hvor utredninger kunne ha vært plassert

Bærekraftig nettutvikling

- Ytterligere presiseringer av arbeidsgruppens budskap 22. november som utgangspunkt for diskusjon om bærekraft

Viktig med tempo. Norge trenger mye fornybar energi for å nå regjeringens klimamål

Det er viktig at vi tidlig får kunnskap om natur og at vi unngår samme feil som i utbygging av landvind

Tidlige miljøundersøkelser må gjennomføres også for nett

Gjennom tidlig informasjonsinnhenting har man større sjanse for å definere et godt prosjekt uten at man havner i arealkonflikter til havs eller på land. Dette gjelder også for utvelgelse av nettløsning, hvor det er viktig å kjenne naturkonsekvensene av mulige kabeltraseer og landingspunkter. Det bør derfor gjennomføres Environmental Impact Assessments (EIA) som også inkluderer nett og tilknytningspunkt, slik at man kan ha tilstrekkelig informasjon til å tidlig avklare nettløsninger

Konsesjonsprosessen for nett til havs må være avklart før kommende arealtildelinger

Man må sikre at alle kommende havvindalegg kan kobles til nett før utlysning. Alle undersøkelser og strategiske avveieringer må være avklart før området åpnes for havvind, slik at man er garantert konsesjon ved arealtildeling. Myndighetene må foreta nødvendig kunnskapsinnhenting for å sikre en god og effektiv prosess, som kan finansieres av vinneren av konkurransen. Detaljplanleggingen av park godkjennes på vanlig måte

Kvalitative natur- og bærekraftskriterier som en del av prisauksjonen

Et konkurransebasert konsesjonssystem må imidlertid premiere utbyggere som investerer i og utvikler nye og innovative bærekrafts- og naturløsninger. Klima, natur og sameksistens må vektes 30 prosent i den endelige konkurransen om støtte. Dette i tråd med EU regelverk og krav til LOA om at miljø skal vektes minst 30 %

Klimakrav må innrettes for å drive utslippskutt og omstilling – eksempelvis grønn skipsfart

Stille krav i konkurransene, utarbeide felles metodikk for konkurranser, gjerne gjennom felles norsk og europeisk standard som beskriver metodikk og systemgrenser. Slik kan man bruke konkurranser til aktivt å eksempelvis utvikle nullutslipps kabelleggingsfartøy, og gjøre det lønnsomt å bruke lavutslipps kobber, betong eller stål

Bærekraft, natur og klima må inn som del av Statnett oppdrag

Sørge for minst 30 % miljøvekting i alle anbud. Statnett bør samtidig bidra til å utvikle nullutslipps kabelleggingsfartøy og systematisk bidra til utvikling av kabler med så lave utslipp som mulig. Gjennom FoU finne mest skånsomme og klimamessige beste måten å legge kabler

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Diskusjoner

Bærekraft

Bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs:
Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?

Videre arbeid om bærekraft

- Arbeidsgruppe 3 v/ Statnett, WWF og ZERO inviterer til et åpent informasjonsmøte om bærekraft etter samme modell som forrige runde møter med konsortiene 1:1 - åpent for alle medlemmer av sekretariatet
 - Åpent informasjonsmøte 9. februar, kl. 14-15
 - Påfølgende bilaterale møter 15. og 17. februar "speed-dates" med konsortier og leverandører
- Agenda:
 - WWF og Zero holder hvert sitt innlegg hvor de presenterer hva de mener er de viktigste problemstillingene med hensyn til en bærekraftig utvikling av nettet til havs
 - Statnett presenterer vurderinger og erfaringer fra de siste mellomlandsprosjektene (Nordlink og NSL)
 - Statnett presenterer det pågående arbeidet med dobbelt vesentlighetsanalyse for utvikling av nett til havs
 - Statnett annonserer konkrete spørsmål knyttet til hva aktørene mener er av mest vesentlig betydning for å sikre en langsiktig og helhetlig utvikling av nettet til havs og hvordan man kan jobbe sammen som bransje for å sikre den mest optimale løsningen totalt sett. Disse spørsmålene vil det blir anledning til å besvare i 1-1 møter (interessent og WWF, Zero, Statnett) av 15 min varighet den påfølgende uken

Pause

10:25 – 10:35

Del 2 – Veien videre* – veikart og arbeid frem mot 2025

10:35 – 11:20

**Denne delen av møtet gir en forsmak på videre diskusjoner i arbeidsgruppen i kommende møter i mars/mai*

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Orientering* om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemet

Amund Ljønes, Statnett

*Åpning av nye områder diskuteres mer inngående i arbeidsgruppens kommende møter i mars/mai, dagens gjennomgang gir et første innblikk i Statnetts innspill så langt i arbeidet

Statnett vurderer områder som er aktuelle for tildeling i 2025

NVE har fått i oppdrag fra OED å identifisere nye områder på **minst 30 GW**

NVE skal også lage en **tidsplan** som muliggjør for første tildeling av areal i 2025, samt **foreslå konsekvensutredningsprogram**

Statnett

Den grønne pulsåren

Statnett skal gi en **overordnet vurdering** av hvor det er gunstig å tilknytte havvind i et kraftsystemperspektiv

NVE har bedt Statnett **spesifikt vurdere områder som er aktuelle for tildeling i 2025**, og dermed tilknytning i omtrent 2033

Statnetts leveranse blir et viktig steg frem mot å etablere en plan for nett til havs som kan legge til rette for opptil 30 GW havvind, og som vil inngå som en del av Systemutviklingsplanen

NVE kartlegger egnethet og interessekonflikter

 Kort om oppdrag: identifiser områder på minst 30 GW

➤ Ny vurdering av områdene fra 2012

➤ Arealutvidelse SN II & UN

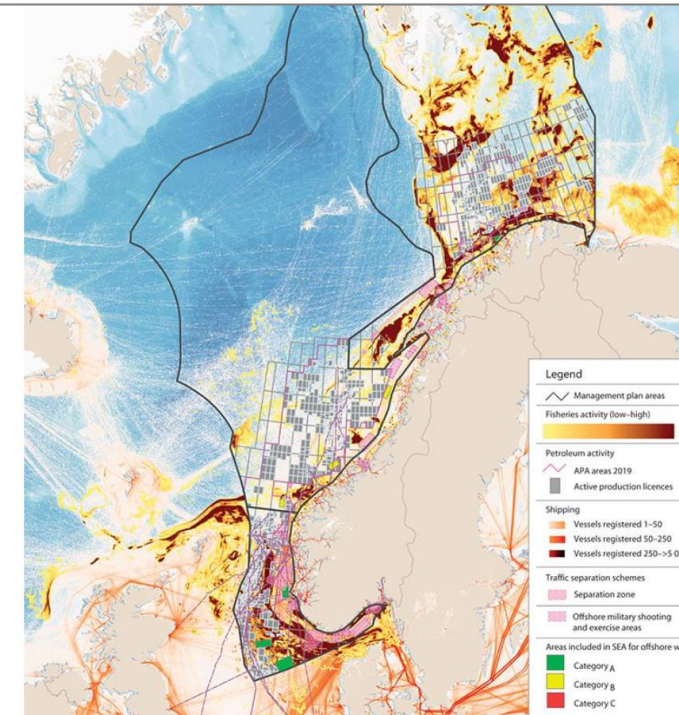
➤ Identifisere nye områder

➤ I tillegg skal vi levere forslag til konsekvensutredningsprogram
➤ Frist: **30 april, 2023**

 Mange interesser i havområdene

- O&G
- Fiskeri
- Skipsfart
- Miljø
- Forsvar
- Nye næringer...

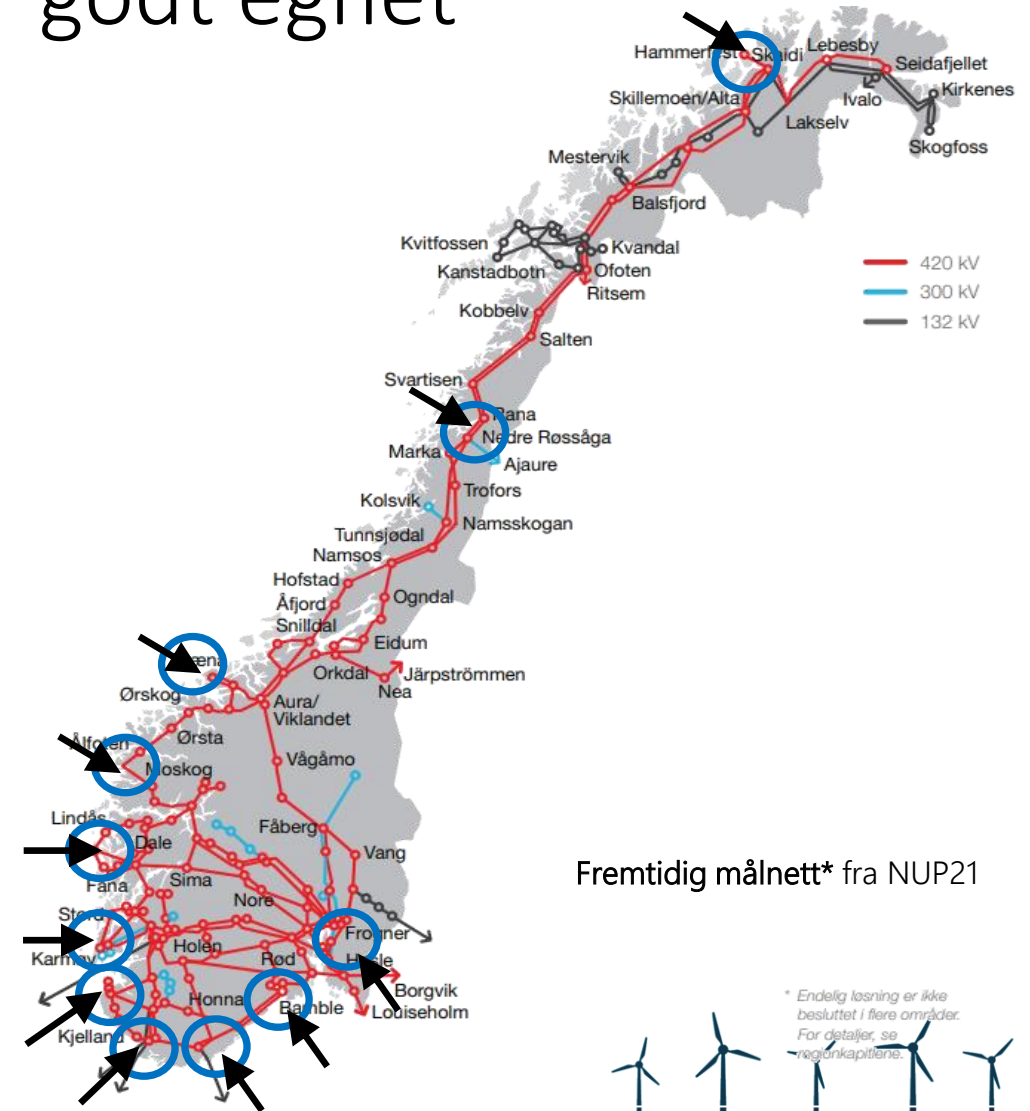
Direktoratsgruppe:

Forbrukspunkter langs hele kysten er godt egnet for tilknytning av havvind

Sentralt for Statnetts vurderinger:

- Områder med **kraftbehov** og stor forbruksvekst
- **Kapasitet i nettet** – slik at ikke havvind trigger større nettforsterkninger eller gir store flaskehalser
- **Samlokalisering** av produksjon og forbruk, og **fleksibilitet fra vannkraft og forbruk** er viktig for å sikre god utnyttelse av systemet
- **Spredt utbygging** i flere områder er mer gunstig for kraftsystemet
- **Egnethet for tilknytning til havområder**, hvor vi ser på bl.a. avstand til forventede havvindfelt, flytende/bunnfast, AC/DC, radial/hybrid etc

Gunstig tilknytningspunkt for tildeling i 2025

Det er mer potensial i områdene som knyttes til i fase 1 (utlysning 2023):

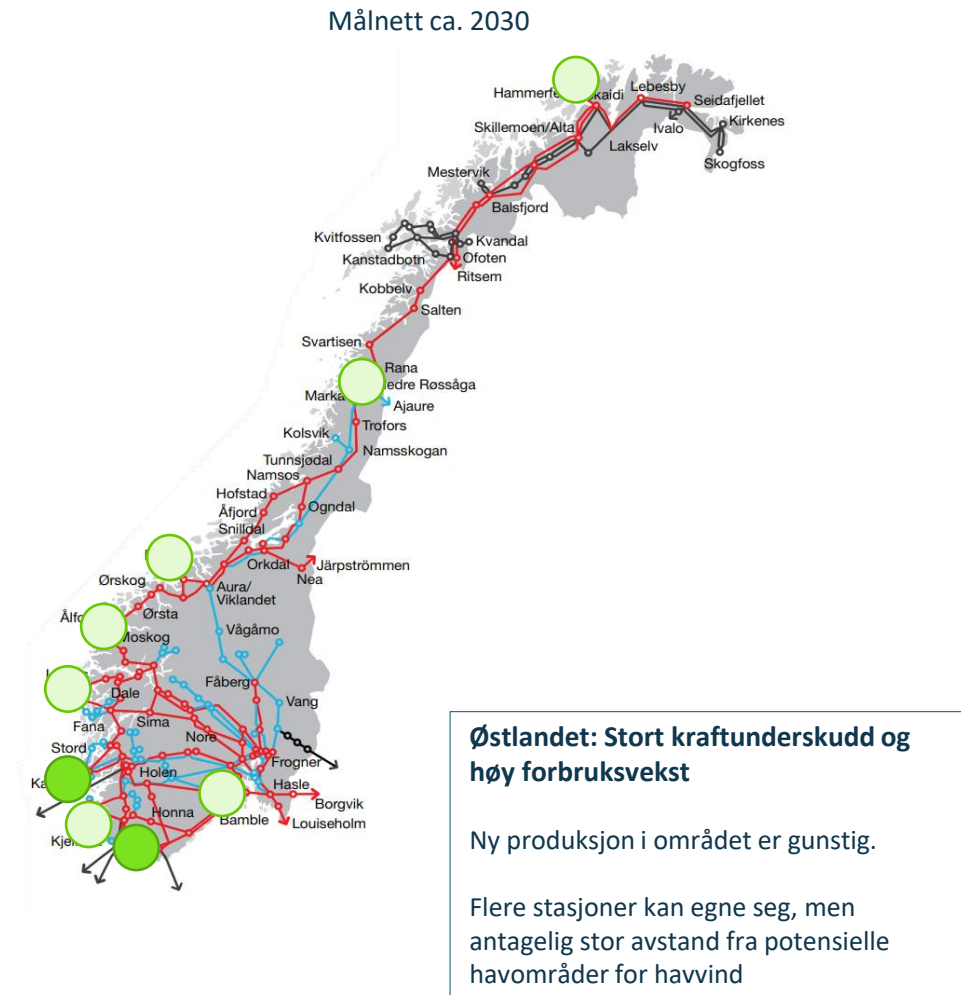
- **Sørlandet (Kvinesdal/Mosby):** Sterkt nett, høy forbruksvekst og nærhet til Sørlege Nordsjø
- **Haugalandet:** Stort kraftunderskudd, høy forbruksvekst og nærhet til Utsira Nord

Andre gunstige tilknytningsområder for videre utlysninger:

- **Grenlands- og Bergensområdet:** Stort kraftunderskudd og høy forbruksvekst
- **Romsdalsområdet:** Høy forbruksvekst gir økende kraftunderskudd
- **Ranaområdet:** Fleksibel produksjon og høy forbruksvekst
- **Stavangerområdet:** Høy forbruksvekst gir økende kraftunderskudd
- **Ålfoten-området (Bremanger) og Hammerfestområdet** Mulig, forutsatt samspill med nytt forbruk

På lengre sikt er flere områder godt egnet for tilknytning av havvind – avhengig spesielt av hvor det kommer forbruksvekst

For at havvind opp mot 30 GW skal realiseres i Norge, forutsetter det utbygging av et sterkt nett på land, en reduksjon i kostnadene for særlig flytende havvind, tilstrekkelig fleksibilitet i forbruket, i tillegg til at kraftsystemet må opprettholde nødvendige systembærende egenskaper

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen

Stein Håvard Auno, Statnett

Dialog med Europeiske TSO'er

Statnett forbereder for en eller flere mulige hybridforbindelser og utvikling et fremtidig havnett med TSO'er rundt Nordsjøen.

ENTSO-E publikasjoner om Offshore development er grunnleggende for vårt arbeid

Aktiviteter med TSO'er

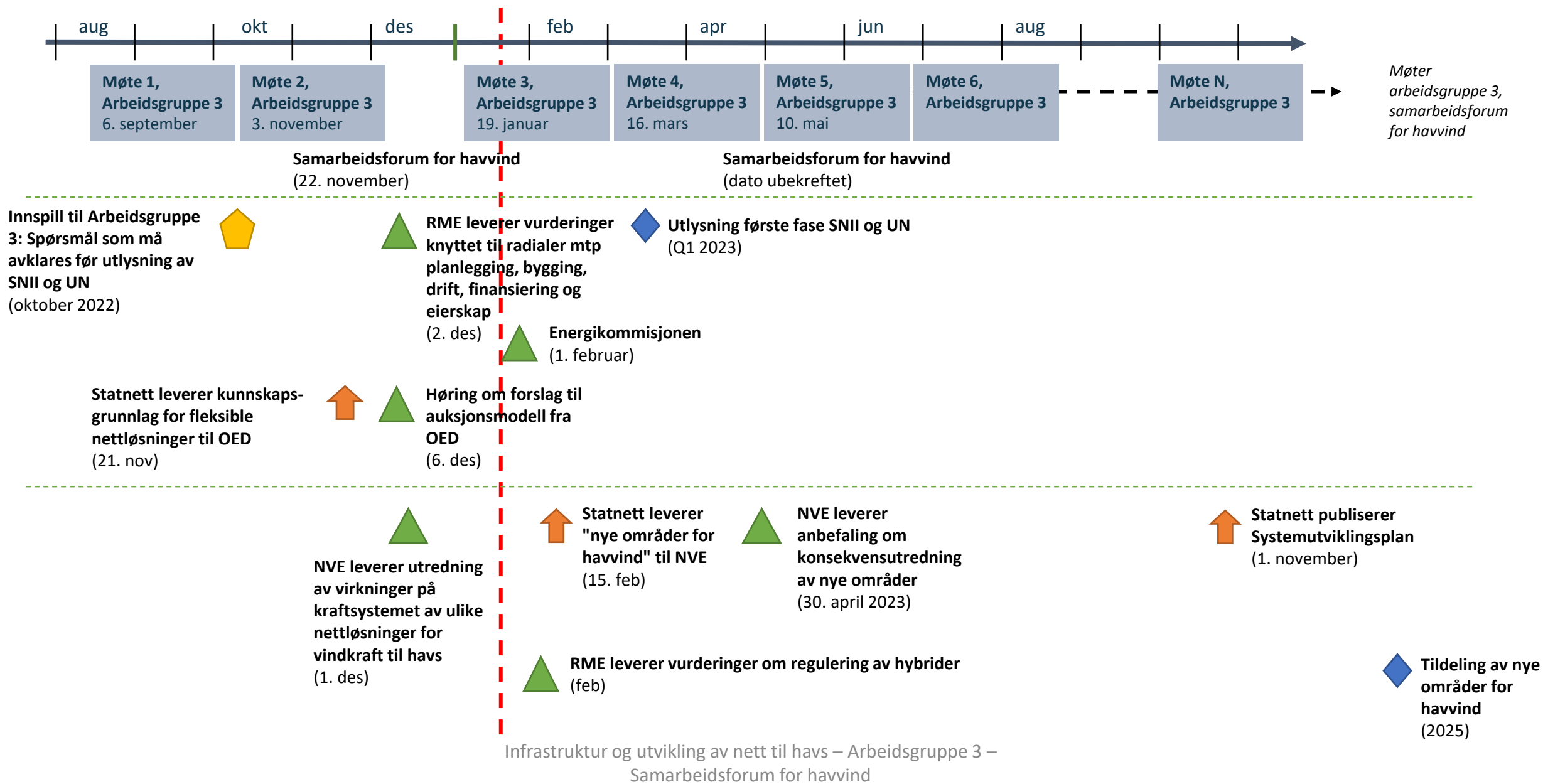
- Brev sendt til alle TSO'er for å initiere et samarbeid for mulig hybridforbindelse
- Tekniske konseptstudier for mulig hybridforbindelse
- Standardisering/kompatibilitet
- Utveksling bærekraftambisjoner
- Markedsdesign og regulering
- Brev sendt til alle TSO'er for å initiere et samarbeid for mulig hybridforbindelse

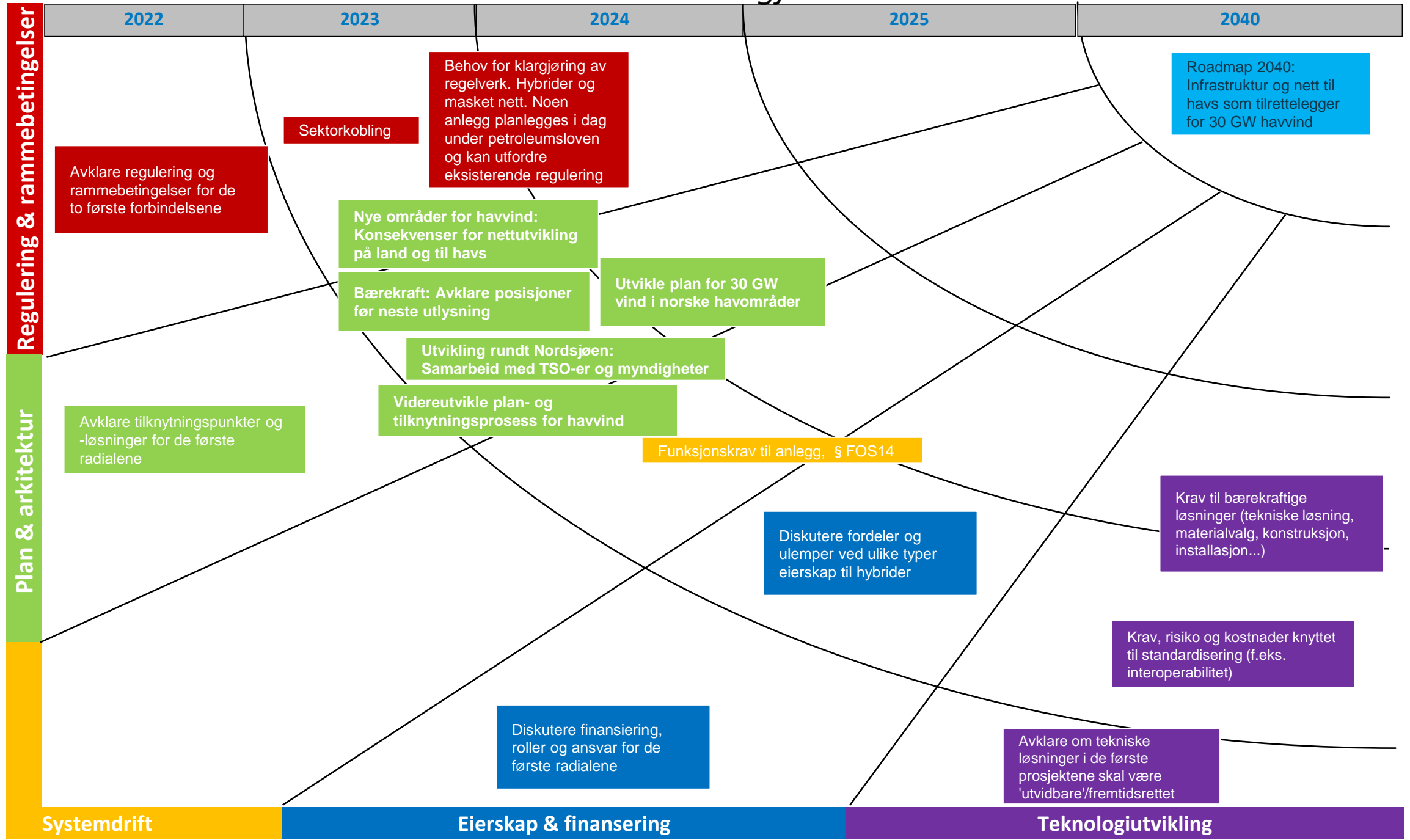
Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Viktige milepæler de neste 12 måneder

Prioriterte områder mot 2025: Skal videreutvikles gjennom sekretariatets videre arbeid

Forslag til agenda for kommende møter

Kommende møter i arbeidsgruppen

Forslag til aktuelle punkter på agendaen:

- 17. mars (endret fra 16. mars)
 - Nettutvikling på land og til havs: Samarbeid med TSO-er og myndigheter
 - RMEs rapport om regulering av hybrider. Konsekvenser for arbeidsgruppens arbeid mot utlysninger i 2025
 - Bærekraft: Avklare posisjoner før neste utlysning
 - Åpning av nye områder og eventuelle budskap fra arbeidsgruppen (før NVE leverer rapport i april)
- 10. mai
 - Forankring av budskap til Samarbeidsforum i mai/juni
 - Sektorkobling med tanke på hydrogen. Statnett og Gasscos arbeidsdeling og samarbeid om infrastruktur.
 - Åpning av nye områder, NVE har lagt frem sine anbefalinger

Det finnes mange aktuelle tema for møteagendaen fremover.

Muligheten for dialog med konsortier og aktører begrenses fra april når de blir opptatt etter utlysning av feltene og til feltene tildeles mot slutten av 2023

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Forberedelser åpent møte v/ Håkon Borgen

- Kort gjennomgang av budskap som formidles fra dagens møte i arbeidsgruppen
- Praktisk informasjon rundt gjennomføringen av det åpne møtet
- Eventuelt siste justeringer av foiler fra sekretariatet

Pause

11:30 – 11:40

Agenda 19. januar

Fra 08:30	Kaffe og småsnacks
09:00 – 09:05	Velkommen – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen</i>
09:05 – 09:10	Oppsummering fra Samarbeidsforum 22. november og korte kommentarer fra arbeidsgruppen
09:10 – 09:25	Refleksjoner om høringsrunden om forslag til auksjonsløsninger, <i>innledning ved Cassandra Velten, OED</i>
Del 1	Bærekraft
09:25 – 09:40	Erfaringer fra Statnetts siste kabelprosjekter med tanke på bærekraft - <i>v/ Stein Håvard Auno, prosjektdirektør i Statnett for NordLink</i>
09:40 – 09:55	Viktige momenter for å lykkes med bærekraftig utvikling av infrastruktur (og parker) til havs – <i>v/ Sindre Østby Stub, ZERO og Fredrik Nordbø, WWF</i>
09:55 – 10:25	Diskusjoner knyttet til bærekraft <ul style="list-style-type: none">• Spørsmål knyttet til bærekraftig utvikling av infrastruktur og nett til havs. Hva er de viktigste tiltakene på kort og lang sikt?• Informasjon om Åpent møte om Bærekraft den 9. februar for aktører - <i>v/Håkon Borgen</i>
10:25 – 10:35	Pause
Del 2	Veien videre – veikart og arbeid frem mot 2025
10:35 – 10:50	Orientering om innspill til åpning av nye områder til havs, sett fra kraftsystemets perspektiv – <i>v/ Amund Ljønes, Statnett</i>
10:50 – 11:05	Kort om samarbeid med andre TSOer rundt Nordsjøen – <i>v/ Stein Håvard Auno, Statnett</i>
11:05 – 11:20	Oppsummering og gjennomgang av veikart og videre aktiviteter neste halvår – inkludert forslag til agenda for kommende møter - <i>v/ Håkon Borgen</i>
11:20 – 11:30	Forberedelser åpent møte
11:30 – 11:40	Pause
11:40 – 12:00	Åpent informasjonsmøte – (Link til møtet) <ul style="list-style-type: none">• Siden sist – <i>v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen (5 min)</i>• Bærekraft – <i>v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO (10 min)</i>• Veien videre – <i>v/ Håkon Borgen (5 min)</i>

Åpent informasjonsmøte

[Link til åpent møte](#)

11:40 – 12:00

Arbeidsgruppe 3 – Infrastruktur og utvikling av nett til havs

En del av "*Samarbeidsforum for havvind*"
Åpent møte 3

11:40-12:00, 19. januar 2023

Teams

Agenda

- Siden sist – v/ Håkon Borgen, leder av arbeidsgruppen
- Bærekraft – v/ Karoline Andaur, WWF og Sigrun Aasland, ZERO
- Veien videre – v/ Håkon Borgen

Stor aktivitet siden sist

- Både gjennom aktivitet initiert av arbeidsgruppen, men også ellers i organisasjonene

- Fornybar Norge etablert 1. januar 2023
 - Medfører endringer i arbeidsgruppe 3:
Arne Jakobsen går inn som medlem i arbeidsgruppe 3, Christine Kaaløy fortsetter i sekretariatet
 - Vi takker Eivind Heløe og Øistein Schmidt Galaaen for god innsats i arbeidsgruppen
- Møte i samarbeidsforum 22. november
 - Gode tilbakemeldinger på innspill fra vårt arbeid så langt
 - De to andre arbeidsgruppene øker nå intensiteten i sitt arbeid
- Hyppige møter i sekretariatet
 - Fokus på bærekraft
 - Mye godt arbeid mellom møtene
- RME har sendt rapport til OED med anbefaling om regulering av radialer, desember
 - Reflekterte flere av momentene fra arbeidsgruppe 3
- Auksjonsmodell for første fase på høring, frist 6. januar
 - Reflekterte flere av momentene diskutert i arbeidsgruppen
 - Lite omtale av nett og infrastruktur
 - Arbeidsgruppe 1 "Sameksistens" ga skriftlig innspill

Viktige innspill fra arbeidsgruppen

- Viktig med **tempo**. Varslet utlysning av Utsira Nord og Sørlige Nordsjø II i første kvartal 2023 må overholdes
- **Bærekraft** og kvalitative elementer bør inngå i tildelingssystemet
Prekvalifisering eller i auksjonskriteriene. (Tilhører i stor grad arbeidsgruppe 1, men viktig også for infrastruktur)
- Tidlige **miljøundersøkelser må prioriteres**
- **Klarhet i roller og ansvar** for å komme i gang
Må avklare hvem skal designe, bygge, eie, drifte og vedlikeholde infrastruktur og nett til havs.
Bør avklares før auksjon
- Avklare **fleksibilitet** fra dag én, der det er rasjonelt
Elektrifisering av offshoreinstallasjoner, tilknytning til et fremtidig havnett, mer havvind eller hydrogenproduksjon til havs. Aktører opptatt av tid og kostnadskonsekvenser
- **Stor konkurranse** om leverandørene
Skape attraktive prosjekter og forutsigbarhet "år for år" dersom leverandørindustrien og konsortiene skal drive industriutvikling for leveranser nasjonalt og satsning internasjonalt
- **Standardisering på gang i Europa** – vi må lære fra landene rundt Nordsjøen
Vi vil bruke nettverket av TSO-er, regulatorer og NGOer rundt Nordsjøen til å innhente kunnskap
- **Kunnskapsbygging og deling** – en forutsetning for suksess

Bærekraftig nettutvikling

Hovedfunn survey - Renewable Grid initiative:

For å støtte en videre utbygning av havvind og tilhørende infrastruktur vil det være viktig å påse at:

- **God marin arealplanlegging og etablering av smarte marine vernesoner**
- **Lovverk for naturforvaltning må på plass – eks. naturmangfoldslov/havmiljølov for norsk økonomisk sone.**
- **Strategic impact assessments av åpnede eller vurderte områder - også for nettilkobling.**

Før utlysning av eksisterende konsesjoner bør man igangsette:

- **Tidlig konsekvensutredning for natur (EIA)**

I utbygningen bør det:

- **Stilles generelle krav til bærekraftig utforming og utførelse av prosjekter, inkludert nettutbyggingen. Eks inngå som del av tildelingskriterier i utlysningen.**
- **KU veiledning bør omfatte både vindpark og nettspesifikke tema som er funnet relevante, inkludert mulige avbøtende tiltak.**

Bærekraftig nettutvikling

- Ytterligere presiseringer av arbeidsgruppens budskap 22. november som utgangspunkt for diskusjon om bærekraft

Viktig med tempo. Norge trenger mye fornybar energi for å nå regjeringens klimamål

Det er viktig at vi tidlig får kunnskap om natur og at vi unngår samme feil som i utbygging av landvind

Tidlige miljøundersøkelser må gjennomføres også for nett

Gjennom tidlig informasjonsinnhenting har man større sjanse for å definere et godt prosjekt uten at man havner i arealkonflikter til havs eller på land. Dette gjelder også for utvelgelse av nettløsning, hvor det er viktig å kjenne naturkonsekvensene av mulige kabeltraseer og landingspunkter. Det bør derfor gjennomføres Environmental Impact Assessments (EIA) som også inkluderer nett og tilknytningspunkt, slik at man kan ha tilstrekkelig informasjon til å tidlig avklare nettløsninger

Konsesjonsprosessen for nett til havs må være avklart før kommende arealtildelinger

Man må sikre at alle kommende havvindalegg kan kobles til nett før utlysing. Alle undersøkelser og strategiske avveieringer må være avklart før området åpnes for havvind, slik at man er garantert konsesjon ved arealtildeling. Myndighetene må foreta nødvendig kunnskapsinnhenting for å sikre en god og effektiv prosess, som kan finansieres av vinneren av konkurransen. Detaljplanleggingen av park godkjennes på vanlig måte

Kvalitative natur- og bærekraftskriterier som en del av prisauksjonen

Et konkurransebasert konsesjonssystem må imidlertid premiere utbyggere som investerer i og utvikler nye og innovative bærekrafts- og naturløsninger. Klima, natur og sameksistens må vektes 30 prosent i den endelige konkurransen om støtte. Dette i tråd med EU regelverk og krav til LOA om at miljø skal vektes minst 30 %

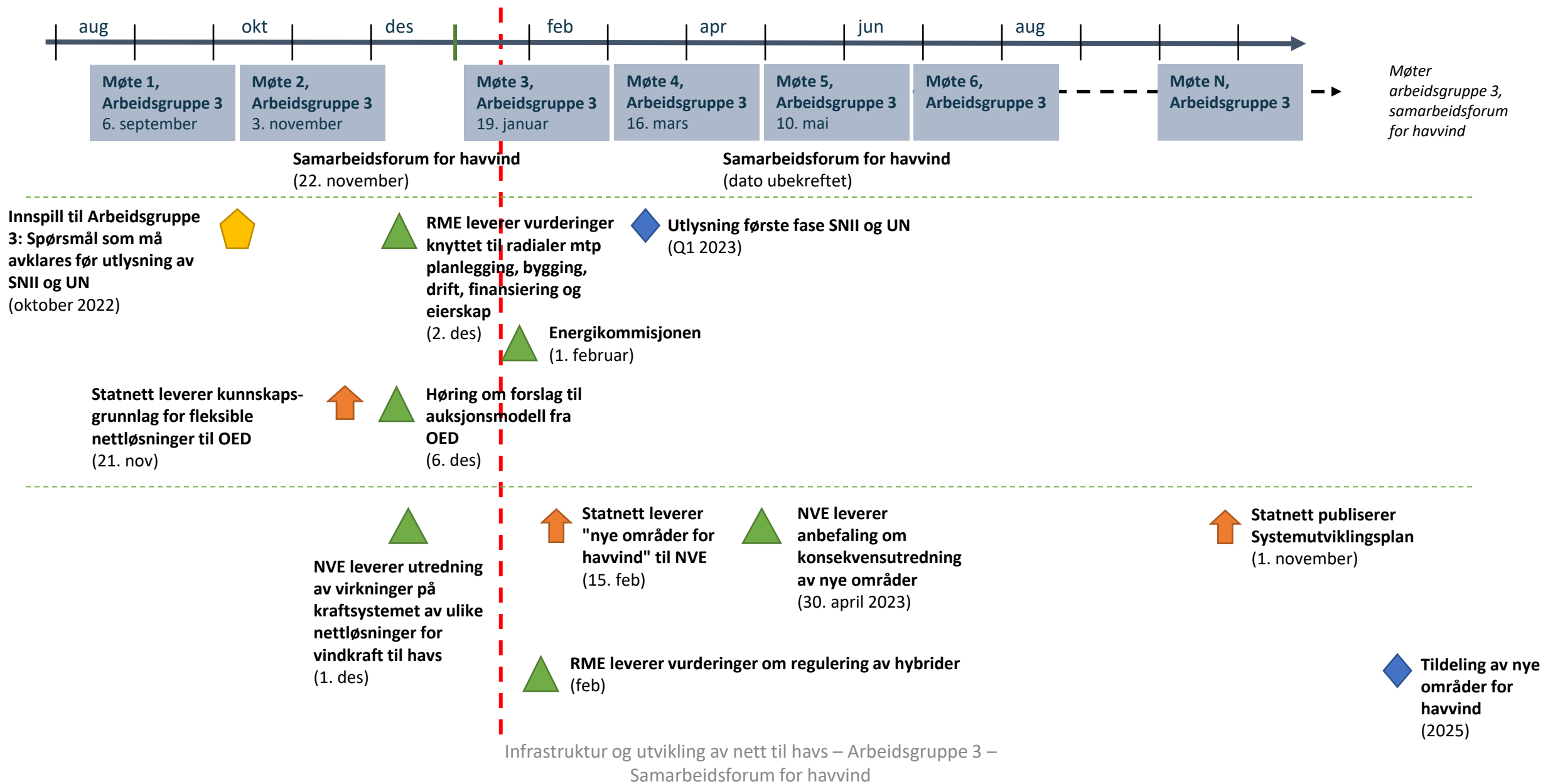
Klimakrav må innrettes for å drive utslippskutt og omstilling – eksempelvis grønn skipsfart

Stille krav i konkurransene, utarbeide felles metodikk for konkurranser, gjerne gjennom felles norsk og europeisk standard som beskriver metodikk og systemgrenser. Slik kan man bruke konkurranser til aktivt å eksempelvis utvikle nullutslipps kabelleggingsfartøy, og gjøre det lønnsomt å bruke lavutslipps kobber, betong eller stål

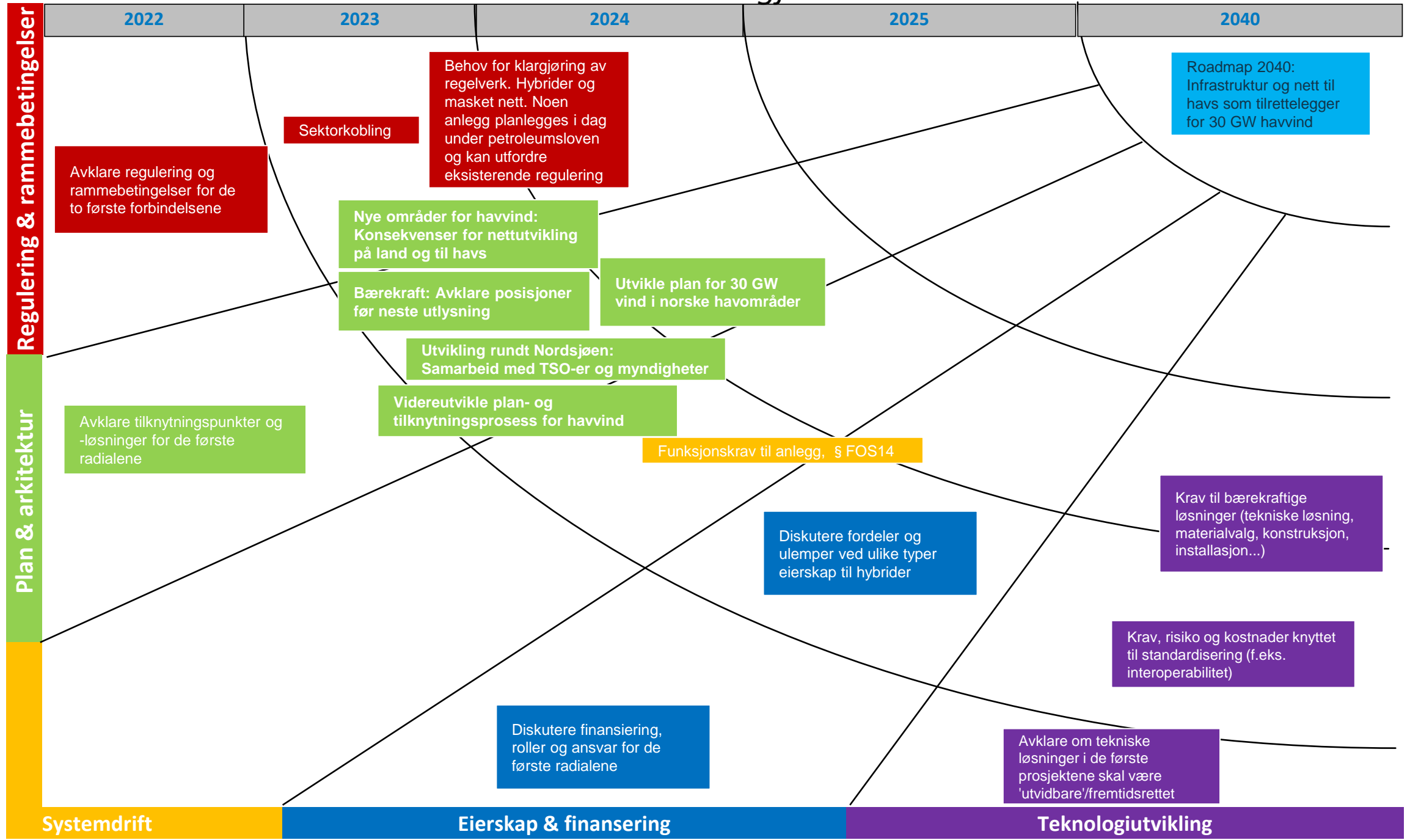
Bærekraft, natur og klima må inn som del av Statnett oppdrag

Sørge for minst 30 % miljøvekting i alle anbud. Statnett bør samtidig bidra til å utvikle nullutslipps kabelleggingsfartøy og systematisk bidra til utvikling av kabler med så lave utslipp som mulig. Gjennom FoU finne mest skånsomme og klimamessige beste måten å legge kabler

Viktige milepæler de neste 12 måneder

Prioriterte områder mot 2025: Skal videreutvikles gjennom sekretariatets videre arbeid

A wide-angle photograph of an offshore wind farm. Numerous white wind turbines are scattered across a calm, blue sea under a clear, light blue sky with a few wispy clouds. The turbines are reflected in the water's surface. The text 'Takk for oppmerksomheten!' is overlaid in the lower half of the image.

Takk for oppmerksomheten!